K1.66

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ:

«ΩΡΕΣ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ», ΚΥΠΡΟΣ 1967

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΥΣΙΩΤΗ

Οι «Ὧρες τῆς Λευκωσίας» εἶναι ἡ δεύτερη ποιητικὴ συλλογὴ τῆς κ. Ἕλλης Παιονίδου. Ἡ μοντέρνα στιχουργία στὰ χέρια τῆς ποιήτριας βρίσκει μιὰ αἰσθητικὴ καταξίωση, βρίσκει εὐτυχισμένες στιγμές. Οὔτε ἄλογη λεξιθηρία, οὔτε κενὴ ἔκφραση, ἄμορφη καὶ αἰωρούμενη στὸ μεταίχμιο τοῦ ποιήτικοῦ καὶ πεζολογικοῦ, οὔτε στεῖρα, ὑποκειμενικὴ προβολὴ τοῦ ἐγὼ ποὺ ἐκμηδενίζει τὴν ἀντικειμενικὴ ὑπόσταση τῆς ζωῆς, παρατηροῦνται μέσα στοὺς στίχους της.

Μέσα στὴ συλλογὴ ζῇ ἔντονη ἡ συνείδηση τῆς πολυβασανισμένης μας γῆς, κι' ἡ ἔννοια τοῦ πληγωμένου ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ ἀνθρωποκεντρικὸς χαρακτήρας εἶναι διάχυτος σ' ὅλη τὴ συλλογή. Καθολικὰ προβλήματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, τοῦ κατατεμαχισμένου μέσα στὴν τεράστια χοάνη τῆς σκοπιμότητας καὶ τῶν κατὰ συνθήκην ψευδῶν τῆς ζωῆς, μετουσιώνονται σὲ στίχους ὑποβλητικούς, σπαρακτικούς:

«Πῶς θέλεις νὰ ἡσυχάσουμε Παλομάρες;
Ἡ θάλασσα σου πλέει στὸ θλέμμα
(τῶν παιδιῶν μας
μὲ τὴν πυρηνοβόμβα καθισμένη
(σταυροπόδι
πάνω στὰ χέρια τους, ποὺ πιὰ
(δὲν θἄναι χέρια
πάνω στὶς σάρκες τους, ποὺ πιὰ
(δὲν θἄναι σάρκες
πάνω σ' ἕνα ζευγάρι
μαδημένα ροδοπέταλα».
(Πῶς νὰ ἡσυχάσουμε;)

Μὲ μιὰ ἐκφραστικὴ ἁπλότητα, μὲ τόνους ἁπαλούς, ζωγραφικῆς διάθεσης, συλλαμβάνει ἡ ποιήτρια καίριες στιγμὲς ἀπὸ τὴν τραγωδία τῆς Κύπρου:

«Χρυσίζουν οἱ πορτοκαλιὲς
κι' οἱ λεμονιὲς στὴ Λεύκα.
Μὰ ποῦ νὰ πᾶς νὰ κοιμηθεῖς;
Στὴ νοτισμένη γῆ θὰ ἔχουν τ'
(ἀχνάρια σου
(τακούνια μισοφαγωμένα
πόδι μισογυναίκειο μισοπαιδικό).
Πάρε τὸ χέρι ποὺ σοῦ ἁπλώνουν
(οἱ πορτοκαλιὲς
κι' οἱ λεμονιὲς στὴ Λεύκα
καὶ σήκωσ' τὸ κεφάλι σου ψηλά».
(Μνημόσυνο)

Αὐτὲς οἱ πικρὲς στιγμὲς ἔγιναν βίωμα γιὰ τὴν ποιήτρια καὶ ἀντικειμενικοποιοῦνται μέσα στὴν γενικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ καὶ μιὰ στυφὴ γεύση συνοδεύει τὸν στίχο της.

«Μυριάδες πουλιὰ σκοτωμένα
πούπουλα μαδημένα βροχή.
Βροχὲς ποὺ γίνανε βόμβες.
Βόμβες ποὺ γίναν σκοτωμένα παι-
(διὰ
καὶ σπασμένα θρανία
καὶ θρῆνοι.
Τί σᾶς ἔφταιξαν, τί σᾶς ἔφταιξαν
(τὰ πουλιά;
Κτίζανε τὴ φωλιά τους σὲ μιὰ
(ἄκρη τῆς γῆς
κι' οἱ φωνές τους ἦταν μόνο τιτί-
(θισμα.
Ἄστε ν' ἀνοίξω τὸ στῆθος μου
νὰ χύσω φαρμάκι
ὀργισμένο δόντι φιδιοῦ ὁλόϊσια
(στὴ φλέβα».
(Τὰ πουλιά)

Στὸ δεύτερο μέρος τῆς συλλογῆς «Ὧρες τῆς Λευκωσίας», συναντοῦμε εἰκόνες τῆς καθημερινότητας, μέσα στὶς ὁποῖες ἡ ποιήτρια κατορθώνει μὲ τὸν πλούσιο βιωματικό της κόσμο νὰ συλλάβη τὴν βαθύτερη οὐσία τῆς ζωῆς, ἐμφυσώντας τὴν δημιουργὸ πνοή της στὰ ἀσήμαντα, γιὰ τοὺς πολλούς, ἀντικείμενα τοῦ περίγυρου.

«Οἱ κῆποι μὲ τὰ γιασεμιὰ καὶ τ'
(ἁγιοκλήματα
κι' ὁ ἥλιος π' ἀκουμπᾶ στὶς στέ-
(γες τὶς πορτοκαλιὲς
εἰκόνα καλοκαιρινοῦ μεσημεριοῦ
(τεμπέλικη
μὲ τὰ παιδιὰ μισόγυμνα, διπλω-
(μένα στὸ χῶμα
νὰ στρέφουν γύρω ἀπὸ ἕνα θῶλο
ὅλη τὴ φιλοσοφία τῆς ζωῆς».
(Ὧρες τῆς Λευκωσίας Α')

Ἡ ζωὴ σὰν φαινόμενο πολυσύνθετο κι' ἀντινομικό, προβάλλει μέσα ἀπὸ στιγμιότυπα τῆς καθημερινότητας καὶ ἐνσαρκώνεται σὲ μιὰ εἰκονιστικὴ παρουσία, πίσω ἀπὸ τὸ εὐρὺ πρίσμα τῆς ποιητικῆς ψυχῆς. Ἔτσι βρίσκουμε μιὰ πληθωρικὴ γεύση τῆς ζωῆς μὲ βάση τὸ πικρὸ βίωμα ποὺ εἶναι ἀπόρροια τῆς σύγχρονης ἀγωνίας καὶ ἀβεβαιότητας.

«Ἕνα καιρὸ μετροῦσα τὶς θύελλες
μὲ τρελλὰ κτυποκάρδια ὕστερα ἀ-
(πὸ κάθε ἀστραπή.
Τώρα ὁ κύκλος στένεψε, τώρα
καὶ μιὰ σταγόνα βροχῆς
μπορεῖ νὰ φέρει τὴν καταιγίδα».
(Βρέξε βροχὴ ΙΙ)

Μέσα ὅμως ἀπὸ τὸν κόσμο τῆς ἀγωνίας, ὑποφώσκει μιὰ ἀχτίδα φωτός, σύμβολο καὶ αἴτημα τῆς ἐνδόμυχης λύτρωσης τοῦ ἀνθρώπου.

«Βρέξε βροχὴ — πλῦνε βροχὴ
ποτάμι κόλησε ὡς θαθειά μας
ξέρα πολλὴ — πίκρα πολλὴ
μές τὴν καρδιά μας».
(Βρέξε βροχὴ Ι)

ΟΜΟΡΦΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΥΑΣΧΟΛΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ

Ἀκόμη καὶ οἱ πολυάσχολες νοικοκυρὲς μποροῦν νὰ διατηρήσουν τὸ πρόσωπό τους νεανικό, μαλακὸ καὶ καθαρὸ ἂν χρησιμοποιοῦν πρωῒ καὶ βράδυ τὸ τροπικὸ ὑγρὸ λάδι τοῦ Ulan. Ἀπαλείψατε τὸ λάδι τοῦ Ulan στὴν ἐπιδερμίδα σας καθημερινῶς σὰν βάσι κάτω ἀπὸ τὸ μέϊκ—ἀπ καὶ τὸ βράδυ διὰ νὰ πάρετε τὴν ἐξατμισθεῖσαν ποσότητα φυσικοῦ λαδιοῦ καὶ ὑγρασίας.

Τοῦτο ἐξασφαλίζει στὸ πρόσωπό σας μιὰ ἐξαιρετικὴ φρεσκάδα καὶ τὸ κάνει μαλακὸ καὶ ἁπαλὸ σὰν βελοῦδο.

Margaret Merril.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Πώλησις διὰ Πλειστηριασμοῦ

Τὴν Πέμπτην, 21ην Μαρτίου 1968 καὶ ὥραν 9.00 π. μ., παρὰ τὰς ἀποθήκας τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας Ἀκρωτηρίου, θὰ πωληθοῦν διάφορα ἀντικείμενα καὶ αὐτοκίνητα, εἰς οἵαν κατάστασιν εὑρίσκονται :

Ἡ πώλησις περιλαμβάνει ἐξαρτήματα, ἐλαστικά, μπαταρίες αὐτοκινήτων καὶ ἀεροπλάνων, ἔπιπλα, στρώματα, κουβέρτες, ρουχικά, χαρτί, διάφορα μέταλλα, χαλκόν, μπροῦντζον, ἠλεκτρικὰ σύρματα, μουσαμάδες. Ἐπίσης αὐτοκίνητα φορτηγὰ Μπέντφορντ, Λέϋλαντ, βίντζιν, μοτοσυκλέττες, Λάντ - ρόβερ, ἐπιβατικὰ Ζέφυρ, Χάμπερ κλπ.

Τὰ ἀντικείμενα θὰ εἶναι ἐκτεθειμένα δι' ἐξέτασιν τὴν 14ην, 15ην, 18ην, 19ην, 20ὴν Μαρτίου 1968, μεταξὺ τῶν ὡρῶν 8.00 π. μ. καὶ 12.000 μ., κατόπιν ἀδείας τοῦ ὑπευθύνου ἀξιωματικοῦ τῆς ἀποθήκης Ἀκρωτηρίου. Καταλόγους καὶ κανονισμοὺς πωλήσεως ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ε. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ Λτδ., ὁδὸς Ἱπποκράτους 33, Λευκωσία, Τηλ. 62993.